

ak już donieśliśmy, w ub. podni grupą terrorystów...

młodych ludzi pod wodzą basadora by wsiadł do ich...

licji stanowej i federalnej czyni gorączkowe poszukiwania...

ślad do Rio swego reprezentanta który ma zastąpić w urzędzie porwanego ambasadora.

danie Brazylii i 19 krajów amerykańskich głosowało za zwolnieniem zebrania.

razy, aby przed zebraniem ministrów oddano te sprawy do przestudowania przez specjalistów.

Największy tygodnik polski w Am. Połudn. - założony w 1920 roku "UD" ("O POVO")...

Walka z projektem "Prawa Mills"

Senator amerykański - Mills wniósł projekt prawa, który przewiduje środki...

Nixon już potwierdził, że jest przeciwny wielu paragrafom projektu...

Kraje amerykańskie przygotowują się do potencjalnego projektu "prawa Mills"...

wiadczył, że pomysł potencjalnego projektu Mills powstał w Meksyku...

Nixon zrywa z tradycją

Od jakiegoś czasu grozi Stanom Zjednoczonym inflacja. Wzrasta także bezrobocie...

mania wzrostu cen i plac robotniczych. Wyraził także w przemówieniu swe zaniepokojenie...

pokłada pełne zaufanie w swojej polityce ekonomicznej, chociaż ostatnio bezrobocie wzrosło...

Rośnie infiltracja sowiecka

Specjaliści amerykańskiego wywiadu zgodnie przyznają, że wstrząs coraz bardziej infiltracji...

1961 a 1969 ponad 2.500 obywateli łacińsko-amerykańskich przeszło trening szpiegowski...

Pomimo tak ożywionej działalności szpiegowskiej, handel ZSRR z krajami obu Ameryk utrzymuje się na tym samym poziomie...

rodzaju zaskoczenie. Większość szpiegów sowieckich rekrutuje się z tajnej policji...

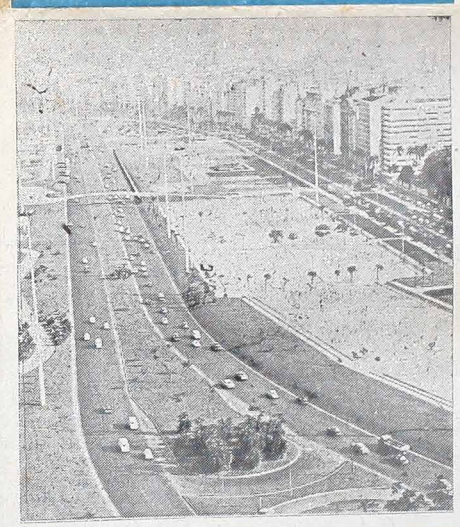
Przed II wojną światową Związek Sowiecki utrzymywał stosunki dyplomatyczne z 3 jedynie państwami...

Środki przeciw inflacji

Wszystkie prawie państwa walczą z inflacją, nawet narody tak zamożne jak Stany Zjednoczone...

zastopowania rozwoju ekonomicznego - pod następującymi warunkami: a) Władze rządowe nie powinny zmuszać właścicieli...

cia uboższych warstw społeczeństwa. b) Rząd powinien określić ściśle ceny najważniejszych produktów...

c) Skuteczną walkę z niedoborem budżetowym można przeprowadzić jedynie dzięki sumiennemu wypełnianiu programu budżetowego...

Nie tylko natura obdarzyła Rio de Janeiro przepięknymi widokami, lecz także najlepsi architekci...

MIGAWKI ZE ŚWIATA

Madryt - W Burgos odbywa się obecnie sąd wojenny nad 16 członkami ruchu podziemnego...

Nowy Jork - Delegat Portugalii w ONZ zaprzeczył kategorycznie obiegające świat wiadomości...

Nowy ambasador PRL - Eugeniusz Ciurys złożył w tych dniach p. Prezydentowi Medici listy uwierzytelniające...

Smutne wyniki wyborów

Wybory w Paranie, które odbyły się w dniu 15-go listopada 1970 roku, zakończono o godzinie 17-tej. Urny wyborcze przetransportowano do Trybunału Wyborczego. I teraz... dnie wyczekiwania... nadziei... napiecia... Czekamy prawie trzy tygodnie, na ostateczne wyniki oficjalne... I nareszcie rezultaty! — Jakże smutne, przykre i upokarzające... 50 tysięcy wyborców, pochodzenia polskiego! — Gdzież są ich głosy?... Rumieniec wstydliwy okrywa oblicze, tych, którzy jeszcze wierzili, raz jeszcze luzdlił się... Co za wstyd dla całej naszej Etnii!... Ani jeden kandydat naszego pochodzenia nie został wybrany. Nie do wiary! — A jednak to prawda! To smutna rzeczywistość!

— Czy warto było tyle walczyć, tyle pokładać nadziei?...

Wszystkim tym, co złożyli swój głos na naszego Kandydata, na posta stanowego, składam wyrazy szczerzej podziękowań i gratulacji. — Natomiast wszystkim, którzy dali dowód braku solidarności, poczucia wspólnoty etnicznej, czym dali wyrazni dowód wyrzeczenia się przynależności do naszej Etnii Polskiej w Paranie, przekładając "obnoję" kandydatów nad "swoich" — wyrażam słowa najwyższego zdziwienia i ubolewania wobec tak "pięknego" postępowania.

Reasumując, te smutne wyniki wyborów, nasuwają się mnie pytania: czy warto było poświęcić nieomal pół wieku mego życia i pracy dla spraw naszego społeczeństwa w Paranie? — Odpowiedź na to pytanie: Rezultat wyborów!

Smutne to, ale prawdziwe... Zastanawiając się, dochodzę do przekonania, że większa część naszej pracy i wysiłków poszła na marne... Nie warto się poświęcać dla celów naszej wspólnoty polonijnej wobec świadomego braku zrozumienia czy obojętności większości, czyli tak zwanych, jej członków w Paranie...

Proszę mi wybaczyć te przykre refleksje i słowa podsytkowane może gorczyca, ale nie umiem tego przemilczeć... Sądzę, że resztę dni, jakie mi los jeszcze przeznaczył, poświęcę na poswiecenie jednej, niezmiennej i wiernej przyjaciółce: SZTUCE!

Kończąc te moje przykre wypowiedzi przyznając za wstydem, że ten Redaktor, z "Estado do Paraná", który pisząc o największej ilościowo Etnii Polskiej w Paranie, wyrażając się o niej z lekceważeniem i jakby pogardliwie — męstwem, miał rację!

Tadeusz Morozowicz

GWIAZDKA...

Zarząd Tow. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego urzędującego "Gwiazdki" dla dzieci członków tegoż Towarzystwa dnia 27-go grudnia 1970 roku. Początek o godzinie 15-tej po południu. Prosimy o jak najliczniejsze przybycie.

Zarząd.

ŻYCZENIA...

Z okazji nadchodzących "Świąt Bożego Narodzenia" i Nowego Roku Tow. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Kurytybie, składa najserdeczniejsze życzenia, członkom Towarzystwa oraz, Rodakom w Brazylii i za granicą.

Kuznicki Feliks — Prezes

BAL SYLWESTROWY...

Dnia 31-XII-1970 r. o godz. 22-giej, odbędzie się Bal Sylwestrowy w sali Tow. Marszałka Józefa Piłsudskiego, przy ul. Clotário Portugal, 68, w Kurytybie, na który zaprasza się członków i sympatyków.

Prosimy o wyrównanie datki przy wejściu.

Zarząd

Wydawnictwo "Polacy w Brazylii"

WYKAZ NR 7 ZGŁOSZEŃ NA PRZEDPŁATE

P. Jan Barański, Kurytyba, 2 egz. P. Kazimierz Mendisz, S. Francisco, St. Zjedn. — 2 egz. P. Karol Kuciński, Mount Clemens, St. Zjedn. — 1 egz. P. Władysław Dzieciż, Fougurat, Francja — 1 egz. — Dziękujemy.

Wizyty Duszpasterskie

W okresie świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku ks. Jan Piton — Rektor Misji Polskiej w Brazylii — odwiedzi następujące ośrodki polskie w północnej Paranie.

- 1 — Kolonia Orle 23, 24, 25, 26 grudnia.
  - 2 — Campinho — 25 grudnia, Msza św. o 10 rano.
  - 3 — Arapongas — 26 grudnia, Msza św. o 16 po południu.
  - 4 — Sabaudia — 27 grudnia, Msza św. rano.
  - 5 — Astorga — 27 grudnia, Msza św. o 16 po południu.
  - 6 — Apucarana — 1 stycznia, Msza św. o 16 w katedrze.
  - 7 — Warta — 2 i 3 stycznia, Msza o 8 i o 16.
  - 8 — Londrina — 3 stycznia, Msza św. o 16 w katedrze.
- Uprząś się wszystkich o zawiadomienie najbliższych.

Rektorat Misji Polskiej w Brazylii przesyła wszystkim Drogim Rodakom, Wielobnemu Duchowienstwu i Siostrom Zakonnym, najszersze życzenia błogosławieństwa bożego i pomysłowości w Nowym Roku.

Stulecie Kolonizacji Polskiej w Brazylii niech będzie momentem dla przypomnienia trudu i wysiłku, jaki nasi Ojcowie włożyli w początkach naszych Organizacji. Chybaż czoła nasze przed bohaterką postawą Pracownic — Pionierów, wzywam wszystkie Organizacje Społeczne wraz z Zarządami do uczczenia i zorganizowania uroczystości Stulecia naszego pobytu na Ziemi św. Krzyża.

Kurytyba, 13 grudnia 1970 r.

Ks. Jan Piton — Rektor

Prevenção do Câncer Ginecológico
Exames com hora marcada.

Fone: 22-2222

Casa de Saúde Dr Moysés Paciornik

Rua Lourenço Pinto, 83 Curitiba — Paraná

Historyczny Kalendarz LUDU

Tegococzny Kalendarz Ludu, ukazuje się w aureoli stulecia Emigracji polskiej w Paranie.

Jak wszystkie, tak i ten kalendarz, niech będzie dla nas elementarzem naszej mowy, na wychodźstwie.

Niech kalendarz Stulecia, będzie dla nas podręcznikiem historii Emigracji, ukazując nam nie tylko początki trudów tych, co wyrabiali chlebni ku lepszej przyszłości, ale i dalszych pokoleń, godnych następów pierwszych emigrantów.

Kalendarz ten napisany jest przez wielu, dla pokrzepienia serc, a opracowany w niemałym trudzie, przez ks. redaktora Józefa Zajacę C.M. i przez ks. rektora Polskiej Misji w Brazylii Jana Pitona C.M.

Podziwił trzeba pracę tych kapłanów, iż dali nam na łamach kalendarza prze-

krój pracy religijno-kulturalno - społecznej, w pięknym historycznym ujęciu.

Czytając artykuły poszczególne, chłubić się możemy dorobkiem stulecia. Pamiętkowe fotografie dopełniają obrazu przeżyć na tle stulecia, a treściwe statystyki ukazują nam, iż na każdym polu życia zbiorowego, na przestrzeni stulecia, mieliśmy wybitne jednostki.

Bierzmy do ręki kalendarz Ludu na rok 1971 i zaczytajmy się w historii przeszłości, dotychczas, byśmy godnie obchodzili mogli stulecie Emigracji, abyśmy z większą jeszcze miłością i zrozumieniem weszli w drugie stulecie pracy, w lepszych warunkach życia i w odmiennej sytuacji niż dawniej, dla wielkości Brazylii i sławy imienia polskiego.

Ks. Władysław Serzysko, C.M.

Z cyklu «Góra Nasi»

nia Księży Misjonarzy. Otrzymał on dyplom z odznaczeniem, wykazując niepowądzoną pilność i wysokie zdolności w tym trudnym przedmiocie jakim jest socjologia.

Ks. Litewka urodził się 7 sierpnia 1937 roku w Krakowie. Jest synem Pawła i Haliny z Pawlików. Studia niższe ukończył w Liceum Sobieskiego w Krakowie. Wyższe zaś studia, tj. filozofie i teologii odbył w Instytucie Teologicznym Misjonarzy w Krakowie, na Stradomiu. Wysłuchony został na kapłana w 1961 roku w Krakowie, a do Brazylii przyjechał w 1962 r. Duszpasterzował przez kilka lat w Mafrze i Mateuszu. Będąc na Orleanie i niosąc posługę duchowną wiernym, w większości Polakom, wykorzystywał bliskość Orleanu od Kurytyby, by specjalizować się w socjologii, czego dokonał z odznaczeniem.

Kochanemu Absolwentowi i Konfratrowi przesyłamy gratulacje i jak najlepsze życzenia — Redakcja.

Śp. Jan Wiktor Król Rebel

Dnia 13 grudnia br. zmarł nagle w Florianópolis — Santa Catarina — śp. Jan Wiktor Król Rebel, licząc 74 lat życia. Urodził się w Polsce, w Zakopanem. Do Brazylii przybył w 1923 roku, zajmując stanowisko wicekonsula w Kurytybie od 1928 do 1933 roku. Ożeniony był z Marią Ostoja Roguski. Z małżeństwa tego urodziło się dwoje dzieci, dziś już dorosłych: Zofia Jadwiga Rona zamężna za inżyniera z Petróbras oraz Eugeniusz Stanisław — samotny, inżynier — agronom.

Msza 7 dnia odprawiona będzie w sobotę dnia 19 grudnia i godz. 18 w kościele św. Wincentego a Paulo w Kurytybie.

Cześć Jego pamięci!

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w OLSCE P O M O C

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyn do szycia, maszyni dziewiarskie, lodówki, sprzęt motoryowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, tj. krowy, świnię, wiegeli, koks, meble i wiele innych rzeczy...

Tylko Paczki PEKAO wolne od cla

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

Po informację i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN, SAO PAULO

Caixa Postal N.º 5127 — Tel.: 220-39-65

KSIĘŻA POLSCY W BRAZYLII

KS. DRYJAŃSKI ZYGMUNT — 1909 - 1968

Ks. Dryjański urodził się 14 maja 1909 r. w Golinie, powiat Kazimierz Biskupi koło Kalisza; Syn Wojciecha i Marianny Dławiękowskiej. Studia średnie pobierał w Małym Seminarium Księży św. Rodziny w Kazimierzu Biskupim, a nowicjat w Górze Klasztornej. Wyższe studia odbył w Babilinie, Oborniku i uczelni Zgromadzenia św. Rodziny, po czym otrzymał święcenia kapłańskie z rąk ks. biskupa Walentego Dymka w 26 kwietnia w Poznaniu.

Przełożeni przeznaczali ks. Dryjańskiego na misje do Brazylii, gdzie przybył 1 listopada 1937 roku do Recife, Pernambuco. Pracował przez trzy lata w Rio Grande do Norte, Mossoro. W okresie wojennym wystąpił ze Zgromadzenia św. Rodziny i przeszedł do diecezji Ponta Grossa; pracował trzy lata w Castro z ks. Przybyciem 1940-43.

Następna placówka była rolegia parafia Cruz Machado, gdzie pozostał dłużej 10 lat, jako proboszcz, duszpasterz w różnorodnej oswobodzie. Później Parany, rejon kawowe, konglomerat ludzki, Sabaudia, potrzebowała duszpastwa o rozmachu i inicjatywie a w jej promieniu kolonia Orle zamieszkała przez polskich emigrantów z 1937 r. Ks. Dryjański dynamicznie swoim w krótkim czasie podbudował kościół, kłóca kaplice, a równocześnie zadbał o opiekę okolicznej ludności polskiej w diecezji Londrina.

Ks. Dryjański na zaproszenie biskupa Piotra Filipaka, przeniesł się do Ribeirão do Pinhal, diecezja Jacaréztino, obejmując ogromną parafię po OO. Kapucynach, wykańczając miejscowy kościół. Nekany chorobą musiał jednak pozostawić placówkę i przenieść się do mniejszego skupiska Pinhała, pod tytułem MB APARECIDA, patronki Brazylii, gdzie zaskoczyła go śmierć. Zawał serca przerwał pracownicę, która 19 kwietnia 1968 roku. Został pochowany w kościele parafialnym przy udziale ogromnej masy księży oraz ludności. Majątek skromny przekazał na miejscowe Seminarium, na ręce ks. bpa. Filipaka.

"Dobre było jego gazdowanie; styl swoisty, samodzielnosc myślenia, niezależność sądu. Zawsze pogodny, promienny, dobrocią i szczerością". (Lud 1968). Należał do Rady Diecezjalnej, w wypowiedziach był jasny, krótki, a decyzje prawie zawsze pewna.

KS. JAN PITON C.M.

Towarzystwo Polsko-Brazylijskie im. "Tadeusza Kościuszki"

O PŁATEK

Zarząd Tow. im. "Tadeusza Kościuszki", wspólnie z Grupą Folkloru Polskiego w Paranie, mają zaszczyt zaprosić wszystkich członków i sympatyków wraz z Rodzinami na Wieczór Wigilijny (Opłatek), która się odbędzie dnia 9-go stycznia 1971 roku (w sobotę) z początkiem o godz. 19.30, w sali wiejskiej, przy ulicy Ebano Pereira, 502.

Zapisy w Administracji Towarzystwa lub u gospodarza, do dnia 7-go stycznia (czwartek).

ZABAWA TANE CZNA

Dnia 9-go stycznia 1971 roku, po uroczystym "opłatkach" odbędzie się Zabawa Taneiczna, przy wyborowym zespole muzycznym.

Stoliki do zamówienia u gospodarza.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku, Tow. im. "Tadeusza Kościuszki" oraz "Grupa Folkloru Polskiego w Paranie" przesyłają swoim członkom i Rodzinom, oraz wszystkim Rodakom, najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomysłowości.

ZARZĄD

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordem de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: REDAÇÃO DO JORNAL LUD - Cx. P. 155 - Curitiba - Pr.

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 155
Telefone: 22-1057
Curitiba - Paraná - Brasil

PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO ODA MISSAO

Diretor: Pe. Domingos Wisniewski

Redatores: Pe. José Zajac

Pe. Sigismundo Piotrowski

Gerente Administrativo: Pe. João Nowak

Godziny przyjęć:

Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 12 i od 13,30 do 18.

W soboty: od 8 do 12.

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1970

- Pocztą zwykłą:
- W Brazylii ..... Cr\$ 1500
  - W krajach północno i południowoamerykańskich 5 dolarów
  - W Europie, Azji, Afryce i Oceanii ..... 6 dolarów
- Pocztą lotniczą:
- W Brazylii ..... Cr\$ 2800
  - W krajach południowoamerykańskich ..... 10 dolarów
  - W krajach północnoamerykańskich ..... 15 dolarów
  - W krajach europejskich, itd. ..... 18 dolarów
- Cena egzemplarza w Kurytybie ..... Cr\$ 0,40
Cena egzemplarza w São Paulo i Pórtu Alegre ..... Cr\$ 0,50

UWAGA! Cena ta ważna jest tylko do końca roku!
"LUD" wysyłany omnibusem.

SAO PAULO: w kiosku gazetowym obok poczty głównej — Avenida São João, oraz w kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejściu do Parku.

BRASILIA: można czytać naszą gazetę w "Salão Nacional e Internacional da Imprensa, da COOPER PRESS, w "Brasília Imperial Hotel".

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:

W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, 3002 East 38 th Street ERZE Pa. 16501.

W ARGENTYNIE: Pan Stanisław Dzieła w Gobernador Rocca i Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Oberá Calle Córdoba 267, OBERA — Misiones.

RZECZY CIEKAWY I PRAWDZIWE

200 LAT AUSTRALII

W roku 1742 pewnego letniego popołudnia, w raporcie angielskim Whitby, czternastoletni ubogi chłopiec, podszedł do marynarza i błagał go o miejsce na statek jako członka załogi. Marynarz rzucił na chłopca i pokreślił głową przecząco. Nie zdział, iż rozmawia z przyszłym sławnym odkrywcą gólarzem.

James Cook, syn robotnika rolnego, zdobył wybaczenie tylko dlatego, iż pewien zamożny filantrop nał na jego zdolnościach. W wieku lat 30 był dowódcą okrętu JKMości. Kiedy organizowano wyprawę na wyspy Pacyfiku dla badania zaciemnienia, admiralicja uznała, iż Cook jest najlepszym kandydatem do dowodzenia tą wyprawą. Wypłynął z Plymouth w roku 1768, dotarł do Tahiti — gdzie opłynął wyspy uczonych na pokładzie jego okrętu "Endeavour" dokonała swych badań — potem popłynęła do Nowej Zelandii, a stamtąd ku wschodnim wybrzeżom znanego wówczas lądu, Nowej Holandii. Wylądował 29-IV-177 w miejscu, gdzie dziś znajduje się miasto metropolia Sydney i objął w posiadanie ten ląd, który czynił na nim wrażenie bardzo niegościnnego — nie nadającego się do kolonizacji.

Historia dwustu lat istnienia Australii przypomina fantastyczne opowiadanie. W tym stosunkowo krótkim okresie "Nowa Holandia" zamienia się w jeden z najbogatszych krajów świata. Pierwotnie była kolonią brytyjską, obecnie jest federacją sześciu krajów podlegających monarchii angielskiej. Swoją rolę w rozwoju Australii wnieśli także Polacy. Najbardziej znany przedstawiciel Polonii australijskiej, Paweł Edmund Sirzelecki, prowadził sumienne i żmudne badania geologiczne, które pozwoliły poznać bogactwa nowego kontynentu.

TAJEMNICZE PLEMIE

Tajemnicze afrykańskiego plemienia wędrownego Tubusów zamieszkującego południowe krańce Sahary granicząca Czadu, Libii i południowej Algierii. Polonolili zbadać belgijscy naukowcy z Instytutu Herpetologicznego w Liege.

Plemię nomadów zwanych Tubusami, dotychczas bardzo mało znane, jest najprzypuszczalnie najbardziej odporna grupa ludzkości na głód, pragnienie, upał i niewygody. Potrafią oni wędrować na szlaku 1.500 km wielbłędami, zadawalając się tylko dwoma źródłami wody leżącymi na trasie. Tubusowie nie należą ani do rasy czarnej, ani nie mają nic wspólnego z krwią arabską. Ich pochodzenie od lat zastanawia etnografów, antropologów i lekarzy.

Wyprawa uczonych i lekarzy belgijskich ma na celu zbadanie grup krwi plemienia Tubusów, a także zaobserwowanie ich zwyczajów i nawyków.

NOWY RODZAJ KABLA

Dotychczas energię elektryczną wytwarzaną w elektrowniach transportuje się do odbiorców poprzez "sieci wysokiego napięcia" drogą kabli napowietrznych. Już w styczniu 1971 roku jedna z amerykańskich firm rozpocznie zakładanie sieci podziemnej opartej na działaniu nadprzewodników.

Zjawisko nadprzewodnictwa elektrycznego polega na przepływie prądu pod zerowym napięciem, przy niezwykle niskich temperaturach. Nadprzewodzący kabel składa się z rury o średnicy 50 cm, zawierającej wewnątrz trzy rurki, każda w kanale chłodzącym.

Substancją, która nie stawia oporu elektrycznego, jest platynowo-biały metal niob, z grupy wanadoców, zwany dawniej kolumbem. — Wąstwa niobu posiada "żyłkową" grubość 0,05 mm i jest osłabiana w kanale chłodzącym przy pomocy ciekłego helu obniżającego temperaturę do minus 269 stopni Celsjusza. Omawiane kable mogą przenosić moc prądu sięgającą 10 mld watów.

W JAPONII RZĄDZĄ STARCY

Japonia, której społeczeństwo składa się w dużym stopniu z młodych ludzi, rządzi w zasadzie "starczy". Prezesami organizacji zrzeszających pracodawców bywają z reguły osoby bardzo lewie, które na przykład u nas dawno przeszłyby na emeryturę i nie brały aktywnego udziału w życiu. W Japonii jest inaczej. Na czele komitetu organizacyjnego letnich Igrzysk Olim-

pijskich w Tokio w roku 1964 stali mężczyźni po siedemdziesiątce, w takim samym wieku byli organizatorzy Światowej Wystawy "Expo 70" w Osaka. Odwiedzając takich prezesów ma się wrażenie, że ich praktyczna działalność ogranicza się do wypijania iluś tam filiżanek zielonej herbaty.

W rzeczywistości owi "starczy" działają w kierunku uzgodnienia poglądów poszczególnych pracowników, zajmujących kluczowe stanowiska w przedsiębiorstwie. Tacy "seniorzy" przypominają raczej sędziów o dużym doświadczeniu życiowym aniżeli przedsiębiorców w europejskim znaczeniu tego słowa.

APEL KOMANDORA COUSTEAU

Przemawiając w ramach sympozjum na temat przemysłu naftowego słynny badacz głębin morskich francuski komandor Jacques Cousteau wezwał nacierająco do zastosowania środków ochrony mórz przed zanieczyszczeniem.

Cousteau, który właśnie zakończył 3-letnią podróż naukowo-badawczą na swym oceanograficznym statku "Calypso" oświadczył, że nacierająco którzy najczęściej korzystają z bogactw podmorskich i z morskiej komunikacji powinni być pierwsi w akcji zachowania czystości wód mórz i oceanów.

Ponadto Cousteau powiedział, że wszystkie zasoby węgla i ropy naftowej mogą być wyczerpane w ciągu 200 lat, choć ziemia potrzebowała ponad 2.000 milionów lat, aby je wytworzyć.

PRZESZCZEPY SERCA

Wyniki przeszczepów serca, dokonywanych u ludzi nie usposabiają medycyny zbyt optymistycznie. Natomiast doskonale znoszą ten zabieg psy. Suka Nounouche operowana była we Francji w r. 1967 przez prof. Cachera jako 2-miesięczny szczeniak. Do dziś żyje i cieszy się doskonałym zdrowiem. We wrześniu 1969 urodziła 4 zdrowe szczeniaki, których ojcem był pies Pluto, również posiadacz cudzego serca. Obecnie Nounouche znów spodziewa się szczeniaków — jej organizm nie sygnalizuje żadnych śladów choroby ani odrzucenia przeszczepu.

CIĄG LOKALNY:

Nie wolno jeść przedko

Nasze zdrowie zależy od tego, co jemy przedko czy powoli, czy szybko. Nie należy jeść przedko, bo pokarm zostaje należycie zmielony w jamie ustnej, przemielony ze śliną i strawiony.

Najwięcej jednak chorują ludzie, którzy jedzą za przedko i nie są do tego przyzwyczajeni. W ten sposób dochodzi do niepełnego trawienia pokarmu. W ten sposób powstaje w przewodniku pokarmowym zaparcie. Pokarm dostaje się do żołądka nie do końca przetrawiony. W ten sposób powstaje w przewodniku pokarmowym zaparcie. Pokarm dostaje się do żołądka nie do końca przetrawiony. W ten sposób powstaje w przewodniku pokarmowym zaparcie.

Żywność, która powstaje przy przedku, dostaje się przez ścianę żołądka do krwi i zatrzymuje w organizmie. Największym wrogiem człowieka są gazy rozkładające, powstałe przy gnieniu. Gazy przyczyniają się do tego, że człowiek rozpęchane traci swą przydatność. Nieraz powstają przyzwyczajone zaparcia. Zaparcia przyczyniają się do większego zmęczenia. Doskonale potwierdza to doświadczenie: życie jest w ruchu, a śmierć w jelicach. To że trawienie pokarmu jest przedko, przyczynia się do skrócenia życia człowieka.

Pragnę zwrócić uwagę na kilka wskazówek, które każdy powinien potraktować, jako przyzwyczajenia zdrowotne.

1. Nie należy spożywać pokarmów w pośpiechu.

2. Nie wolno połykać kęsów przed pogryzieniem ich na małe kawałki.

3. Nie tylko pokarmy mięsne, ale i pokarmy roślinne należy przetrząsnąć po kilka razy, by połykać je ze śliną.

4. Na jedzenie trzeba mieć nie tylko czas, ale i spokój, bo pokarm zostaje należycie zmielony w jamie ustnej, przemielony ze śliną i strawiony.

5. Nie powinno się pić w czasie posiłku. Woda spłukuje sok żołądkowy. Pić należy przed albo po jedzeniu.

Te dietetyczne przykazania mogą poprawić nasze zdrowie i będą skuteczniejsze niż drogie lekarstwa i skomplikowane diety.

"Festina lente" (spiesz się powoli) jest to doskonałe przysłowie dla naszych czasów. Człowiek współczesny wiecznie się spieszy! Nie jest trudno w naszym życiu znaleźć dosyć czasu na jedzenie, ale najtrudniej jest opanować pośpiech. Musimy sobie tak dzień rozłożyć, żeby na posiłki znaleźć odpowiednią ilość czasu i spokój nerwowy. Lepiej jest wcześniej wstać, niż przed samym wyjściem pokłnąć z musu i od niechcenia śniadanie.

Jest to bardzo szkodliwe dla ludzi mających skłonność do wrzodów żołądka. Lepiej mniej jeść albo nawet wcale nie jeść posiłku, jeżeli nie zachowamy zasad higieny żucia pokarmów. Najstrawniejsza dieta niewiele pomoże, jeżeli nie będziemy ją dać w dobrej atmosferze psychicznej.

Dlatego na przykład ludziom mającym słabe trawienie jedzenie powinno być mielone i rozkładane w misce, a nie jeść z rze nie zaszkodzi nawet jeżeli zdarzą się pewne nadużycia pokarmowe. Natomiast często posiłek dietetyczny spożyty szybko i w złym nastroju zaszkodzi.

Celina Tarnańska-Busza

MAKROBIOTYKA (II)

Sześć kluczy do szczęśliwości

Osoba która podejmie dietę makrobiotyki, cieszyć się będzie dobrym zdrowiem przez całe życie. Utrzyma swą młodość do ostatnich chwil i nie będzie problemem na starość, dla swego potomstwa. Zganie ze starości, łagodnie i cicho, jak wypalona świeca.

Georges Ohsawa radził każdej osobie z Zachodu zainteresowanej dietą makrobiotyki, żeby, przed zaczęciem jej zaobserwowała czy zatraciła sześć kluczy do zdrowia i szczęśliwości, niżej wymienionych.

1) Całkowity brak fatygi

Osoba zdrowa nie powinna nigdy czuć zmęczenia. Nie powinna nigdy się przeziębici. O ile się przeziębici, choćby nawet raz na rok, dowodzi to że jest przemęczona. Propagatorzy makrobiotyki argumentują faktem, że jaskółki i dzikie zwierzęta nigdy nie chorują na grype czy ból głowy i nie znają wycieńczenia. Dieta makrobiotyki odpowiednio zastosowana w krótkim czasie wyruguje zmęczenie i apatię.

2) Dobry apetyt

Kogo nie przyciągają potrawy naturalne "które ziemia rodzi, a jego apetyt nie zaostroża się na widok pokarmów smacznie przyprawionych, ten jest chory. Człowiek zdrowy żąda pokarmu prostego; cieszy się nawet kawałkiem razowego chleba.

3) Głęboki sen

Wielu mieszkańców z Zachodu udaje się do lekarzy, bo ich sen jest całym szeregłem przykrych obrazów. Zamiast wycpać, budzą się

ociężali i przynębieni, bez chęci wykonywania swych obowiązków. W pojęciu zwolenników makrobiotyki, człowiek zrównoważony oparzy głowę na poduszce — powinien usnąć w ciągu pięciu minut. Taki nie potrzebuje pigulek, ni czytania lub muzyki. Ani też chłodzenia albo ogrzewania pokoju. Klądzie się i głęboko zasypia bez koszmarnych snów.

Cztero lub sześć godzinny sen powinien dla niego być wystarczający do nabycia nowych sił do pracy. Kto potrzebuje więcej godzin odpoczynku, ten śpi źle i już dawno utracił jeden z najważniejszych kluczy do szczęśliwości.

4) Dobra pamięć

Osoba zdrowa nie zapomina tego co widziała lub słyszała. Nie nosi przy sobie notesu. Yogiści i budyści dowodzą, że pamięć w późnym wieku nie gaśnie jak twierdzą mieszkańcy Zachodu. Jeżeli tak nie jest, to przyczyna tego leży w źle zastosowanych pokarmach, które zatrzymują organizm i naruszają pamięć. Stan taki może doprowadzić do apatii a nawet do utraty rozumu.

5) Dobry humor

Zachód posiada miliony osób w złym humorze. Irytacja ukazuje się wszędzie gdzie zebranych jest dużo osób; w pociągach, przy wej-

ściu do kina, w kolejce przy zakupie lub przy autobusie. Kłótnie i bitki manifestują się także w lokalach gdzie powinna panować wesołość. Filozofia ten tłumaczy, że humor zdrowego człowieka powinien być jak u dzieci. Normalny człowiek powinien być wdzięczny za wszystką dobroć świata i dzielić się miłością ze wszystkimi. Gwałtowność jest uważana za poważną chorobę. A żeby zneutralizować kwasotę krwi, w wypadku głębokiej irytacji, radzi Ohsawa

wypić łyżkę "gersal" (3/4 nasion "gergelim" przyplecionych i startych i 1/4 morskiej soli w stanie naturalnym).

Wyznawcy makrobiotycznej diety klasyfikują też ludzi jako chorych takich co nie posiadają przyjaciół. Osoba która ma tylko znajomych albo przyjaciół na podstawie interesu, wydatnia krnąrczą chorobę. Według makrobiotyki ten — żaden dar nie domaga się odwzajemniania. Powinno udzielać się go w sposób naturalny i przyjemny.

6) Szybkie i skuteczne rozumowanie

Zdrowa osoba posiada zdolność myślenia, osądzenia i prędkiej akcji. Dieta makrobiotyczna jest warunkiem niezbędnym do szybkiego rozumowania.

Nowoczesna społeczność zwraca się agresywnie do osób otyłych. Propaganda odzież, kosmetyków i sztucznych środków do słodzenia osmieszają ich bez przerwy.

Moda nie bierze pod uwagę kobiet otyłych. Taki typ piękności pozostał na zawsze na obrazach malarzy wieku siedemnastego.

Tadeusz Krul (C. d. n.)

Casa Pavão

Hipolita Dopieralskiego
Rua Mal. Floriano, 511
Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

Rádio Cambijú Ltda.

ZYS - 27 - K/s - 1580 - A VOZ CATÓLICA DO PARANÁ
Boa música, Clube dos Sócios, Têrco em Família, Hora da Música, Polo nesa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homagens, Anúncios.
Avisos e Recados para Amigos.

ARAUCÁRIA — FONE: 109 — PARANÁ

AUTO VELOCÍMETRO

DE
MANOEL E. S. CAETANO

Consertos de velocímetros em geral.
Serviços rápidos e com assistência.

Rua João Negrão, 1934 — Curitiba

ZYCIĘ RELIGIJNE

Głos Biskupów Polskich w obronie zagrożonego bytu narodu

(Zbiorowy list Episkopatu Polski ma być odczytany 27 grudnia br. w dzień św. Rodziny we wszystkich kościołach Polski. — Przypisek Redakcji.)

Boże Dzieci Narodu Polskiego! Każdego roku, w uroczystość Najświętszej Rodziny przesyłamy wszystkim rodzinom braterskie pozdrowienie Głównym Wam Chrystusowe orędzie miłości i pokoju. Chcemy Was pokrzepić słowami Dobrej Nowiny. Chcemy Was natężyć o tuchą i odwagą w wypełnianiu trudnych obowiązków. Dziś jednak inny ton przeważa w naszej wypowiedzi. Świadomi odpowiedzialności za los Narodu, zwracamy się do waszyców Chrystusa i ludzi dobrej woli, z nagłym wezwaniem do obrony ludzkiego życia i praw rządzących jego przekazywaniem. Zmusza nas do tego powaga chwili i dramatyczna sytuacja, jaką przeżywamy.

Nasz byt narodowy jest zagrożony. Po raz pierwszy w swojej historii, Polska stanęła przed niebezpieczeństwem

CZWARTA NIEDZIELA ADWENTU

A powstawszy Maryja w onych dniach, poszła w góry z pośpiechem do miasta judzkiego. I weszła w dom Zachariasza i pozdrowiała Elżbietę. I stało się, skoro usłyszała Elżbieta pozdrowienie Maryi, skoczyło dzieciątko w jej łonie, a Elżbieta napelniona została duchem Świętym. I zawołała głosem wielkim, mówiąc: Błogosławionaś ty między niewiastami i błogosławiony owoc żywota twego. A skądże mi to, że matka Pana mego przyszła do mnie? Oto bowiem, skoro zabrzmiał głos pozdrowienia twego, w uszach moich, skoczyło z radości dzieciątko w łonie moim. A błogosławiona jesteś, któraś uwierzyła, albowiem spełni się to, co ci było powiedziane od Pana.

"O BŁOGOSŁAWIONA JESTEŚ, ŻES UWIERZYŁA"
Narodzenie Chrystusa dzieło historii świata na dwie części: przed narodzeniem i po narodzeniu Chrystusa. Bóg przygotowywał ludzi do przyjęcia tej prawdy przez proroków, którzy jasno onisylwali przyszłe Zbawienie, miejsce narodzenia i jego datę. Domagał się wiary. Dziś czas adwentu przypominającą cztery tysiące lat oczekiwania także ma za zadanie obudzić i pogłębić wiarę. Dla Żydów narodzenie Zbawiciela stało się tragedią. Nie mogli przyjąć Mesjasza, który zupełnie inaczej się objawił, niż oni sobie wyobrażali. "Przyszł do swoich, a swoi Go nie przyjęli". Wielu ludzi jak oni nie wierzą, bo swego małego rozumu nie chcą poddać pod światło wiary. A Bóg żąda tego zaparcia i pyszności się sprzeciwia. Tak sprawiwszy człowiek jak ojciec sw. Jana Chrzeciela nie wierzy słowom Archanioła Gabriela, że żona jego w starości porodzi mu syna. Inaczej postąpiła Matka Najświętsza w chwili Zwiastowania. Zastanawia się chwilke jak to będzie, bo "chwila nie zna" ale zaraz odpowiada: "Niech mi stanie według słowa twego". I dlatego jest przyjęta przez matkę św. Jana — Elżbietę nie jako krewna, ale jako Matka Boga: "A skądże mi to, że matka mojego Pana przychodzi do mnie?" I otrzymuje pochwałę za swą wiarę: "O, błogosławiona jesteś, żes uwierzyła". Ale przedtym musiały znieść upokorzenie, okazując się brzemiennej Jozefowi i innym, nie mogąc tłumaczyć swojego stanu. Od wszystkich wiara domaga się poparcia i poświęcenia, ale też jak Maryi przynosi nagrodę. "Kto wierzy zawnem będzie, a kto nie wierzy już jest potępiony". Cóż więcej może wzmoć naszą wiarę, jak nie fakt, że Bóg staje się człowiekiem, aby go odkupić i przebławić. KS. Z. P.

wyludnienia. Podcięte zostały korzenie naszego bytu, bożenie narodu, który przestaje się rozrastać — upada. Wyrzeczono go bardziej prężni sąsiedzi i zajma miejsce tych, którym zabrakło następców. Niejedno światło niegdys społeczeństwo bezpowrotnie pochłoniął mrok dziejów. Nam także grozi zepchnięcie na cmentarzysko historii.

1. DZISIEJSZY STAN DEMOGRAFICZNY W POLSCE

W pierwszym powojennym dziesięcioleciu Polska była krajem kwitnącym dziećmi. Niestety, od połowy lat pięćdziesiątych biologiczna przeżność Narodu została załamana. Weszliśmy obecnie w okres głębokiego kryzysu ludnościowego. W ciągu niespełna piętnastu lat przyrost naturalny w Polsce zmalał o połowę. Coraz mniej przybywa dzieci. Wskaźnik urodzeń w naszej Ojczyźnie należy dziś do najniższych w Europie. Tak szybkiego spadku urodzin nie przeżywał po wojnie żaden kraj. Stał się on żalosnym widowiskiem w skali światowej. Przeobrażamy się w społeczeństwo wymierające. Już obecnie w dużych miastach rok rocznie umiera więcej ludzi, aniżeli przychodzi na świat. Warszawa, Wrocław, Łódź, aniżeli przychodzi na świat. W Warszawie, Wrocławiu, Łodzi, ilość dzieci w wieku szkoły podstawowej będzie o połowę mniejsza niż w roku 1965. Skutki krótkowzrocznego ograniczania ilości urodzeń są nieodwracalne w ciągu najbliższych dwudziestu lat. Dziś decydujemy o jeszcze dalszej przyszłości, o "być albo nie być" Polski na mapie świata. Dlatego na każdym, kto się poczyna do wspólnoty narodowej, kto uważa się za dziedzica naszej tysiącletniej historii i komu nie jest obce pojęcie "Ojczyzny" — ciąży dziś niezwykła odpowiedzialność.

A to jest dopiero początek. Według przewidywań demograficznych zamieniamy się w kraj starców. Pod koniec bieżącego stulecia co piąty człowiek w Polsce będzie kogoś uczyć. W budowanych szkołach nie będzie kogo uczyć. Za pięć lat w niektórych miastach, jak np. w Warszawie czy Łodzi, ilość dzieci w wieku szkoły podstawowej będzie o połowę mniejsza niż w roku 1965. Skutki krótkowzrocznego ograniczania ilości urodzeń są nieodwracalne w ciągu najbliższych dwudziestu lat. Dziś decydujemy o jeszcze dalszej przyszłości, o "być albo nie być" Polski na mapie świata. Dlatego na każdym, kto się poczyna do wspólnoty narodowej, kto uważa się za dziedzica naszej tysiącletniej historii i komu nie jest obce pojęcie "Ojczyzny" — ciąży dziś niezwykła odpowiedzialność.

2. JAKIE SĄ PRZYCZYNY TEGO DRAMATYCZNEGO KRYZYSU?

Po pierwsze — daliśmy się zwieść złudzeniom. Krótkotrwały okres wysokiej rozrodczości powojennej, jaki przecież zawsze występuje po większych kataklizmach dziejowych — i tym szybciej zanika, im bardziej jest nasilony — uznaliśmy za zwyczajne tempo przyrostu naturalnego. Wielu uległo panice. Zaczęto głośno hasła ograniczania ilości urodzeń i wprawiać ludziom, że dzieci są wrogami dobrobytu. Na skutki nie trzeba było długo czekać. Społeczeństwo zostało zarządzone bezprzekładnym lękiem przed rozrodczością. Wielodzietność uznawano bez mała za działalność antyspołeczną. Małżonkowie zaczęli wyrzekać się licznego potomstwa nie tylko ze względu na trudne warunki żywcio, ale częściej z obawy przed potępiającą opinią publiczną.

Po drugie — potrzeby rodzin nie zostały dostatecznie zabezpieczone. Realna wartość znikomych zresztą zasiłków rodzinnych z roku na rok maleje i nie równoważy wzrostu kosztów utrzymania dzieci. Cieżar utrzymania dziecka spoczywa dziś niemal wyłącznie na rodzicach, którzy stają przed koniecznością dokonania wyboru: zamożność lub potęstwo. Tempo budownictwa mieszkaniowego i obowiązujące normy powierzchni, również nie uwzględniają potrzeb rodzin dziecinnych. Pracujący ojciec nie jest w stanie utrzymać własnej rodziny, pracujący ojciec nie jest w stanie utrzymać własnej rodziny, pracujący ojciec nie jest w stanie utrzymać własnej rodziny, pracujący ojciec nie jest w stanie utrzymać własnej rodziny.

Po trzecie — niezmiernie bolesna przyczyna kryzysu demograficznego było wprowadzenie ustawy dopuszczającej przerywanie ciąży. Gdy prawo odmówiło seignania zbrodni,

popelnianych na nienarodzonych dzieciach, wśród znacznej części społeczeństwa utarło się błędne mniemanie, że dziecko w łonie matki nie jest jeszcze człowiekiem i jako takie jest rzeczywiście pozbawione wszelkich praw. Wobec tego niektorze brzemienne matki uważały, że mogą dowolnie niszczyć to, co się w nich poczęło, pod byle pozorem, aby sobie nie komplikować życia. Toteż kraj nasz splaya dziś tylko nienarodzonych dzieci. Ostrze przepisu skierowane zostało w praktyce nie przeciwko nielegalnym zabiegom, lecz przeciw tym lekarzom — prawdziwym dziś bohaterom — którzy nie chcą być katami, świadomi, że obowiązkiem lekarza jest bronić życia, a nie niszczyć je.

Według statystyk codziennie zabija się w szpitalach około 750 poczętych istot! Usłużna dłoń pokątnych praktykantów nie szczędzi najmniejszego zabiegu. Wobec takiego rozmiaru zniszczenia błędna skutki drugiego wojny światowej! Tylko Bóg dokładnie zna ilość dziecięcych ofiar, zabitych przez swoich rodziców w czasie pokoju — przez rodziców, którzy nie milczącej aprobacie prawa... Oto pokojowe samobójstwo Narodu, którego nie zdolni zniszczyć najcięższe wojenne. Jest to niezmiernie wstrząsające w fakcie, że gdy słusznie czujemy pamięć o milionach poległych, o kilkakrotnie większej liczbie niewinnych dzieci, zgładzonych okrutną wolą własnych rodziców, nikt nie mówi.

3. NASTĘPSTWA MORALNE I ZDROWOTNE

Dopuszczalność prawna zabiegów przerywania ciąży spójną z tegoż nieobecność w życiu nienarodzonego dziecka. Są one przez wielu traktowane jako zwykła metoda "regulacji urodzeń".

Jesteśmy świadkami postępującego upadku kultury macierzyństwa. Postawy rodzicielskie uległy wypaczeniu. O dziecku częściej mówi się dziś jako o niepożądanym komplikacji żywcio, niż jako o niezbędny warunkiem szczęścia dwójki w związku małżeńskim. Przemysłowy wysiłek lepszyci zmiernia nie ku zapewnieniu poczętym dzieciom lepszych warunków rozwoju, ale gromadzi niemałe środki techniczne, aby nie dopuścić do poczęcia. Miłość ludzka została brutalnie rozdarta. Oddzielono ją sztucznie od jej naturalnego owocu, sprowadzając do niegodnej człowieka gry zmysłów. Natrętna reklama środków przeciwpoczęciowych wleka je w ręce dorastającej młodzieży, a nawet nieletnich dzieci. Czystość przed — i pozamałżeńską jest wymiana. Przerost seksualizmu w kulturze masowej ugodził w podstawy życia rodzinnego. Coraz częściej występują zjawiska kryzysu wspólnych małżeństw, a instytucja rozwodów sprzyja zawieraniu lekkomyślnych związków i bezpośrednio prowadzi do rozpadu rodzinnej wspólnoty.

Pogwałcenie podstawowych praw życia prowadzi również do zwyrodnienia biologicznego. Bogatelizowane i nagiętnie stosowane zabiegi przerywania ciąży wywołują trwałe uszkodzenia organizmów, są przyczyną nieodwracalnej ślepoty, chorób nowotworowych, nerwicy i zaburzeń psychicznych. Przed i pozamałżeńskie pożyłce piciove jest przyczyną wzrostu zachorowań na choroby weneryczne, których ilość w skali rocznej zwiększyła się na przestrzeni minionych 15 lat — z 47 tys. do 72 tys. nowo-wykrywanych przypadków. Stał się to posmięwiskiem świata! Prasa zachodnia przeszerza zagranicznych turystów przed szerzącą się w Polsce plagą tych chorób. Zagraża nam wyrodnienie fizyczne i duchowe. Pogarda dla ludzkiego życia, naruszanie wszelkich zasad moralnych, niechybnie prowadzą do zdziczenia, którego objawy tak często nas dziś niepokoją.

(Dokończenie nastąpi)

Warszawa, 4-IX-1970
121 Konferencja Episkopatu Polski
Podpisani:
Kardynałowie, Arcybiskupi
i Biskupi polscy
obecni na Konferencji

LIVRARIA INTERNA
SUL / II DA C.N.B.B.
Avenida Jaime Reis, 369
CURITIBA — PARANÁ

Livros de formação Religiosa
— Vocacional e Catequética.
Artigos Religiosos e
Material Escolar.

RETIFICA BRASPOL LTDA

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. Kompletnie reformy traktorów gąsienicowych i kołowych. Robotą szybką i gwarantowaną. — Ceny przystępne.

Rua Marechal Floriano Peixoto, 4.100 — Fone: 23-26-5
CURITIBA — PARANÁ

AUTO LONDRINA
DE
GETÚLIO THADEU OSTROWSKI

LATARIA — PINTURA — ELETRICIDADE

Plantão aos domingos e feriados

CURITIBA — Rua João Negrão N.º 1820 — PARANÁ

ZGON PROFESORA WŁADYSŁAWA SZAFERA
16 listopada br. zmarł w Krakowie nestor polskich botaników, inicjator ruchu ochrony przyrody w Polsce, popularyzator wiedzy - prof. dr Władysław Szafaer. Za zasługi położone dla polskiej botaniki, ochrony przyrody popularyzującą wiedzę oraz działalność pedagogiczną, prof. W. Szafaer odznaczony był Orderem Sztandaru Pracy i klasy oraz Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

"KMICIC" I "BARTNIAK" NA EKSPORT
Od przyszłego roku niidzicka Wytwórnia Win i Miodów Pitnych wkrcza za swoimi wyrobami na rynki zagraniczne. Przygotowania do produkcji eksportowej trwają od kilku-nastu miesięcy. Ich celem jest właściwe przygotowanie asor-

tymentów eksportowych, których jakość zadcycuje nie tylko o zdobyciu, lecz również utrzymaniu kontraktów zagranicznych. Trunkami z Nidzicy interesują się Amerykanie, Japończycy i Austriacy. Miód pitny "Kmicic" i "Bartniak" znajduje się na stołach odbiorców zagranicznych w efektywnych 10-litrowych beczułkach debowych. Górę taką beczułki zdobi duża, wzorowana na średniowiecznych sztykach etykieta.

NOWE ODMIANY PSZENICY, JEĆMIENIA I LNU
W Grodkowicach (woj. krakowskie) dobiegają końca wieloletnie prace badawcze nad wychowaniem nowych odmian pszenicy i jećmienia, dostosowanych do intensywnej produkcji. Prowadzone pod kierunkiem prof. dr Jerzego Korohody prace zakończyły się sukcesem. Wychodowano odmiany doskonale nadające się do upraw przy intensywnym nawożeniu, które, jak wiadomo, przynoszą wysokie plony. W Sielcu Starym prowadzone są od 8 lat badania nad nową polską odmianą lnu. Wyniki przeszły oczekiwania. Odmiany zwane "Millenium" i "Fortuna" dają z hektara plony wyższe o 5 kg niż uprawiana w Polsce odmiana holenderska. Polski len kwitnie biało! Autorką nowych odmian jest adiunt Mieczysława Frackowiak wraz z zespołem.

zapoznanie świata lekarskiego NRD z asortymentem leków wytwarzanych w Polsce, możliwością ich stosowania, skutecznością itp., W NRD zarejestrowano już 27 produktów "Polfy", zaś w stadium rejestracji znajduje się 13. Przemysł farmaceutyczny Polski i NRD omówiły również plan specjalizacji produkcji na lata 1971 - 1975. Procesem tym zostało objętych ok. 25 asortymentów.

POGRZEB EDWARDA HAUPTA
19 listopada br. w Poznaniu, na cmentarzu Junikowskim odbył się pogrzeb znanego w Polsce i za granicą rzeźbiarza Edwarda Haupta, twórcy wielu monumentalnych pomników m. in. Jana Kasprowicza, Stanisława Staszica, piaskorzeźbi Karola Marcinińskiego i in. Jego dłuha był pomnik króla Belgów Leopolda III. E. Haupt zmarł w Poznaniu 15 ub. miesiąca w wieku 77 lat.

KĄCIK RODZINNY:

M A T K A

Nie tak dawno doniosła prasa: 74-letnia Włoszka Rosa Marinelli popełniła samobójstwo. Przyczyna tego kroku była niezwykle szlachetna. Zrobiła to, aby jej syn mógł widzieć. Syn Carlo miał od dzieciństwa kataraktę na oczach i oślepił na jedno oko. Ostatnio zaczął się pogarszać stan drugiego oka. Badania lekarskie wykazały, że może on odzyskać wzrok po przeszczepieniu rogówek. Na nieszczerście nie udało się znaleźć dawcy. Aby przyjąć z pomocą synowi pani Marinelli wyskoczyła z balkonu swojego domu i po kilku dniach zmarła zostawiając polecenie, aby rogówki z jej oczu przeszczepiono synowi. Po dokonaniu operacji lekarze są przekonani, że Carlo będzie widział.

*

Nie wiem czy Carlo odzyskał wzrok, o tym już prasa nas nie powiadomiła, ale fakt decyzji matki jest sam w sobie tak wstrząsający, że warto chwilę przynajmniej zamyślić się nad nim. Nie po to, by orzekać czy zrobiła słusznie czy też nie, czy był to grzech, czy też Bóg jej przebaczy. O tym wie i zdecydować tylko Bóg. My spojrzymy na tę historię z punktu widzenia zwyczajnego, ludzkiego.

*

O czynie Rosy Marinelli zdecydowała miłość do syna. Kochająca matka nie mogła pogodzić się z myślą, że syn jej cierpi, że grozi mu całkowita ślepotą, że jest z tego powodu bardzo nieszczęśliwy. Wolała ofiarować siebie, swoje życie, by krew z jej krwi, kość z kości — syn — był szczęśliwy. By odzyskał wzrok.

*

Lekarze dokonali operacji. Carlo wedle ich orzeczenia powinien był odzyskać wzrok. Ale czy będzie szczęśliwy? Świadomość, że ocyj jego widzą za cenę życia matki chyba mu szczęścia nie przyniesie. Trudno jest żyć wiedząc, że się żyje kosztem życia drugiego człowieka, a w tym wypadku kochanej matki. Straszliwa to cena szczęścia. Należy obawiać się, że będzie ciężać na synu do końca jego życia. Ale to już inna sprawa...

*

Niedawno dokonano odkrycia przedhistorycznej osady, która była zniszczona prawdopodobnie przez najazd Scytów. Wśród szkieletów ludzi, którzy wtedy zginęli, znaleziono szkielet kobiety okrywającej swym ciałem dziecko. Prawdopodobnie matka starała się uratować swe małe dziecko przed najeżdżącą. Zginęła broniąc je.

*

Wydarzenia przytoczone wyżej dzieli okres prawie trzech tysięcy lat. Ale sens ich jest taki sam. Matka poświęcała się dla dziecka. To nieważne, czy dziecko jest zawsze jej dzieckiem, niezależnie od tego ile ma lat.

*

Macierzyńska miłość właściwa jest każdej matce. Miłość matczyna jest nie wyrozumowana. Rodzi się instynktownie razem z nowo narodzonym dzieckiem, nie kończy się nawet wraz z jego śmiercią. Matki nie zapominają.

*

Matka, która wyrzekła się swego dziecka, najczęściej jest osobą zwyrodniałą. Należy zresztą do rzadkości. Dziecko zapominające lub wyrzekające się matki, zalicza się do najgorszych niewdzięczników.

Wydaje mi się, że chyba dlatego, iż matki kochające najczęściej nie żądają nic w zamian. Miłość ich jest tak bezinteresowna, że po prostu w pewnym momencie przestaje być dostrzegalna. Wydaje się, że tak powinno być i nikt się nad tym nie zastanawia. Ze miłość ta jest połączona nieraz z bardzo wielkimi ofiarami. Jest ona tak wielka i niewymagająca, że dla kogoś innego, kto nie jest matką, jest absolutnie niezrozumiała. Ta miłość nie umie nauczyć wzajemności, bo chociaż jej oczekuje, to jej nie wymaga.

*

Dzieci najczęściej nie doceniają miłości matczynę. Nie rozumieją jej. Dopiero gdy matki nie stanie, rozglądają się wkoło zdumione próżnią, jaka wytworzyła się koło nich, są przerażone twardością życia, przed którą nie chroni ich dostrzegana dawniej matczyna miłość. I nawet gdy dorosną, gdy będą posiadaczami własnych dzieci, nie raz i nie dwa westchną do Tej, której nikt i nic nie jest w stanie człowiekowi zastąpić. Do Matki.

Z. K.

Kuchnia polska

Omelet z konfiturami

6 jaj umyć i wbić do kolei do garnuszka. Zamieszać. Aby żółtka połączyły się z białkami, ale nie ubijać. Dodać pół piaskiej łyżeczki (od czarnej kawy), soli i 2 łyżki wody albo 1 łyżkę mleka. Znowu starannie wymieszać.

Na dużej patelni roztopić łyżkę masła lub margaryny, następnie wlać masę jajeczną i smażyć ją na małym ogniu. Zajrzeć pod spód omeleta, unosząc go lekko nożem, czy już się zrumienił. Nic nie szkodzi, jeśli nadmiar masy jajecznej podpiśnie pod spód i też się zetnie. Gdy masa jajeczna jest na wierzchu jeszcze lekko ścięta, ale już trochę galaretowata, trzeba omelet tak podważyć szerokim nożem, aby złożyć go na pół i od razu zsunąć z patelni na ogrzany talerz lub półmisek.

Do złożonego omeletu, w środek, włożyć łyżkę dżemu lub konfitury i podawać.

HUMOR

MÓWIA, MÓWIA...

W londyńskiej Izbie Gmin dwóch młodych postów rozmawia półgłosem za plecami Winstona Churchilla: — Wiesz — powiada pierwszy — mówią, że nasz wielki staruszek już nie ma tak bystrego umysłu jak dawniej...

Winston Churchill odwraca głowę i mówi tym samym tonem:

— Mówią też, że wielki staruszek jest głuchy...

ZŁY NAWYK

Ojciec odpowiada na pytanie syna:

— Nie, nie opowiem ci jak poznałem twoją matkę. Powiedzieć mogę jedynie tyle, że od tego czasu oduczylem się gwizdać na ulicy.

ODPOWIEDZI

— Jak pan się nazywa? — pyta profesor.

— John Thomson — odpowiada student z uśmiechem.

— A z czego pan się tak cieszy?

— Cieszę się, że odpowiedziałem już na pierwsze pytanie!

"ANAIS" STULECIA

Podaje się do wiadomości zainteresowanych, że wyszedł z druku pierwszy numer "ANAIS DA COMUNIDADE BRASILEIRO-POLONESA", wydany przez Superintendencję Stulecia Osadnictwa Polskiego w Paranie, w języku portugalskim, zawierający materiały historyczne, dotyczące się naszego osadnictwa w Paranie.

"ANAIS" znajdują się do nabycia pod następującymi adresami:

Redação do Jornal "Lud", Al. Cabral, 846, Sociedade União Juventus, Rua Carlos de Carvalho, 575 — Curitiba.

Funerária Nossa Senhora do Perpétuo Socorro

Tradycyjny już Zakład Pogrzebowy p. Franciszka Kuchennego, naszego rodaka.

Ażeby móc lepiej usłużyć tym, którzy w bolesnych chwilach swojego życia potrzebują sprawnej i uczciwej pomocy, powstał w Kurytybie jeszcze jeden zakład pogrzebowy: "Empresa Funerária N. Sra. do Perpétuo Socorro". Sumiennych usług można żądać w dzień i w nocy: trumny, pogrzeby, wyjazdy do jakiegokolwiek miejsca w kraju, załatwianie dokumentów, itp. Zapłatę można uiścić po wykonaniu usług.

Rua Nilo Peganha, koło Cmentarza Miejskiego.

Telefony: 22-8791 i 24-0949

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze: Dentyści:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estádo Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital — Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 23-8494 — 14.º andar — Conjunto, 1411 — Edifício Barão do Rio Branco. Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 22-5473 CURITIBA — PARANA

DR. AUGUSTO KISZKA
Clínica Médico Cirúrgica Médico do Hospital Bom Jesus Médico da Pref. Municipal. ATENDE: Hospital: - das 8 às 12 horas. Consultório: - R. D. Pedro II, 829 - das 15 às 18 horas. PONTA GROSSA — PARANA

DR. GABRIEL NOWICKI
Diplom Uniwersytetu Paryskiego. — Był Profesor Uniwersytetu Parańskiego. Po powrocie z Europy przyjmuje w Farmácia Stetfeld, Praça Tiradentes, 63 od godziny 9-tej do 13-tej. Choroby ogólnie. — Specjalność: schorzenia nerek i drog moczowych. Rezydencja: Emano Pereira, 322

DR. RENATO CÉSAR DA ROCHA — MÉDICO

Clínica Geral — Partos — Operações Moléstias de Senhoras

C. — Edifício Barão do Rio Branco - Rua Barão do Rio Branco, 63 - 11.º andar — Conjuntos, 1105/1106 — Telefone: 23-9522 — Ramais, 234 - 235 — Residência: Rua Ubaldino do Amaral, 962 — Fone: 23-8890 — Curitiba.

Advokaci:

DR. LUCJAN KASPSZAK
Pça. Osório, 45 - 1.º and, 105
Telefon: 23-8944 - Curitiba
Załatwia inwentarze, ściągają wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broni sędziwnie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.
Mówi się po polsku

DR. EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizację. Przeprowadza inwentarze. Rua Emílio Perreta n.º 10 - 4 piętro - Conj. 401 (Eac. Pr. Zaccarias) - Edifício Quince - CURITIBA

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd. Pracza Presidente Getúlio Vargas, 94 Tel: 173 - S. José dos Pinhais - Pr.

DR. ESTANISLAU BUNDYRA

Biuro Prawnicze dla pewniejszej obsługi klientów składające się z 6 Advokatów, załatwiających, wszelkie sprawy prawnicze. Przyjmuje w godzinach handlowych

Escritório composto de 8 advogados, atendendo quaisquer assuntos de direito. Correspondentes no país e no estrangeiro. Atendimento no horário comercial.

Rua Cel. Xavier de Toledo, 99 - 3.º andar — Conjunto 9
Fone: 35-6692 — 33-9405 — 34-6616 — SAO PAULO

PAULO FILIPAK
ADVOCADO

Causas civis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9:30 - 11:00 e das 16 às 18 hs.

FELIKS GOLAS
CONTADOR

Registro de firmas na Junta Commercial, contratos, distâncias, declarações do imposto de renda, Serviços de contabilidade em geral.

Rua Cândido Lopes, 205, — 2.º andar — CURITIBA - PARANA

Gráfica Vicentina Ltda.

AGORA TAMBÉM EDITORA

LIVROS

REVISTAS

JOURNAIS

E

IMPRESSOS

COMERCIAIS

Al. Cabral, 846 - Fone: 22-1057 - Cx. p. 155
CURITIBA — PARANA

Strzepy Historyczne

Beđac obywatelami Brazylji, nie biorą udziału w życiu państwowym, mało obchodzą ich losy kraju urodzenia...

Od prawa głosowania wymykają się do ostatniej chwili... zasłaniają się nieumiejętnością czytania i pisania...

U kabokłów chęć głosowania jest spontaniczna. Najstarsi i najmłodsi z możem zdobywają prawo głosu, nieraz nawet dokształcają się w napisaniu nazwiska...

Dlaczego? Dlatego, że politykierzy biecywali złote góry za wybory. Kandydat, który miał poczucie etyki i skrupuły...

Chłop ciągle był oszukiwany i stał się nieufny do noczy- nych poza jego domem. Nawet gdy go się namawia na prenu- merację gazety, to zreszcie się wymówi: "na oczy niedowid- dzam"...

Młodzież kolonijna ma ogromnie utrudniony dostęp do szkół i nazywają to "łamanie głowy". Za łamanie głowy uważają podejmowany trud ścieżką nad kałużką przez długie lata...

Wiadomym jest, że kolonijści przerwać monotonię życia zaściankowego przychodzi bardzo trudno. Natomiast powoła- ny do służby wojskowej, odkrywa przed sobą nowy świat...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

Wzrostła w nich chęć do pracy. Prosty robotarz zarabia "są- larisio minimo", posiada opiekę prawną, abocment rodzinny, przysługuje mu prawo obywatelstwa...

SOCIEDADE POLONO-BRASILEIRA "TADEUSZ KOŚCISZKO" Ceia de Natal (Oplatek)

A Diretoria da Soc. Polono-Brasileira "Tadeusz Kościuszko", juntamente com o Grupo Folclórico Polonés do Paraná...

Inscrições junto à Diretoria ou com o Zelador da Sociedade, até o dia 7 de janeiro (quinta-feira).

Baile Social

No dia 9 de janeiro de 1971, após a solene ceia natalina, realizar-se-á o BAILE SOCIAL, com acompanhamento de excelente conjunto musical.

Encomenda de mesas com o Zelador da Sociedade.

Por ocasião das próximas festas de NATAL e ANO NOVO, a Sociedade Polono-Brasileira "Tadeusz Kościuszko" e o Grupo Folclórico Polonés do Paraná apresentam a todos os seus associados e Exmas Famílias...

A Diretoria

OD ADMINISTRACJI

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes names like Irma José, Lejowski Zbigniew, Zukowski Miguel, etc.

OFIARY NA FUNDUSZ LUDU

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes Wojschnik Robert, N. N. z okazji Jubileuszu - Kurytyba.

SPORT W SKRÓCIE

Turniej "Robertão" — final: Fluminense - Palmeiras 1x0, Atlético - Cruzeiro z Minas 1x1. Mecze międzynarodowe: Włochy - Irlandia 3x0, Benfca (Portugalia) - reprezentacja Europy (pożegnanie gracza Mario Coluna) 3x2, Sporting (Portugalia) - Coritiba 1x0, Gornik - Aberdeen (Szkocja) 0x5.

J. FICINSKI

Os Pactos preliminares foram firmados: em janeiro com a Índia, em fevereiro com a Letônia; em maio com a Estônia...

Como recém-surgido na Cidade Livre de Gdansk ofereceu o para este fim, quando o Senado daquela Cidade recusara renovar o Tratado sobre "port d'attache", firmado com a...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Como era de se esperar, sua primeira campanha fora dirigida pelo Tratado de Versalhes e a favor da revisão des fronteiras...

Convocação de Assembléa Geral

Pelo presente ficam convidados os Membros do "Comité Executivo das Comemorações do Centenário da Imigração Polonesa para o Paraná" para, em Assembléa Geral Ordinária, a realizar-se no dia 20 de dezembro corrente, com início às 14 horas, em primeira convocação e, meia hora mais tarde, em qualquer número de associados presentes, deliberar sobre o seguinte "Ordem do dia":

- 1 - Leitura, discussão e votação do Relatório da Diretoria, referente ao exercício de 1969-70;
2 - Leitura, discussão e votação do Relatório do Conselho Fiscal;
3 - Assuntos gerais.

Des. Segismundo Gradowski — Presidente
Dr. Bronislau Ostojka Roguski — Secretário Geral.

LOCAL DA ASSEMBLÉIA: Sede da Sociedade Polono-Brasileira "Tadeusz Kościuszko" — à rua Emano Pereira, 502 Curitiba, Paraná.

Advertisement for ENVIY fertilizer. Text: AUMENTE SUA COLHEITA COM ENVIY. ADUBO LÍQUIDO CONCENTRADO. Distribuidor exclusivo para todo o Brasil: ADUBOS BOUTIN LTDA.

Monumento de fé e amizade

Com a presença e participação de dois bispos, D. Cláudio Colling, bispo diocesano de Passo Fundo, D. Inácio Krause, bispo de Shunteh e 29 sacerdotes, Carlos Gomes presenciou e demonstrou o resultado de seus sacrifícios. Após sete anos de construção e a nova Igreja Matriz foi inaugurada.

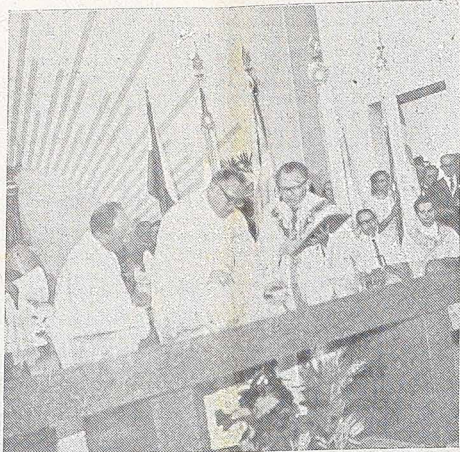
Encravada em meio a montanha de pedra basáltica a altura de 70 metros do nível da antiga igreja, domina a região acidentada. Transpondo os seus umbrais, depara-se logo, o visitante com a inscrição: Silêncio — Paz — Oração. Na verdade, este convite corresponde à realidade. O interior do templo é acolhedor. A paróquia de Carlos Gomes, considerada como uma das mais pobres da diocese de Passo Fundo, possui, agora, uma igreja das mais lindas e ricas considerando seu revestimento externo e o acabamento, em detalhes, vitrões, portas e altar.

Interrogado, Padre José Wojda, atual vigário que iniciou e terminou a construção do templo, sobre o "milagre" da construção daquele templo naquela local, respondeu:

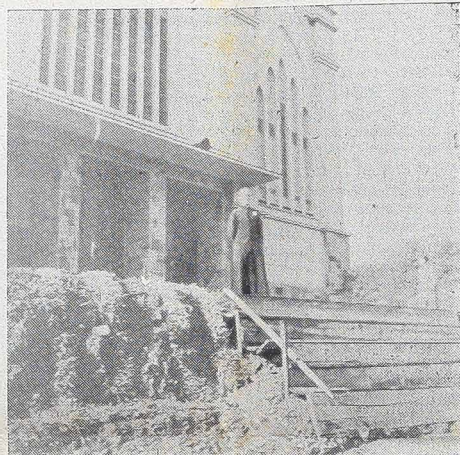
"é resultado de sacrifícios, compreensão e amizade dos paroquianos e vizinhos". Esta afirmação foi confirmada pelo Cônego Estanislau Olejnik, vigário de Getúlio Vargas e que exerceu a função de vigário em Carlos Gomes. O altar de pedra granítica, cor de rosa com um peso de 2.100 quilos e o quadro de Nossa Senhora de Czestochowa (Monte Claro) foram doados pelo Cônego já mencionado. O altar vale cinco mil cruzeiros, o quadro, quatro mil. — Por que o sr. fez este gesto? — Porque sou amigo do Padre José, amigo do povo de Carlos Gomes e porque sei que aqui estes dois objetos serão venerados".

A amizade foi demonstrada, ainda pelos sacerdotes de paróquias e cidades vizinhas sem contar o grande número de visitantes leigos.

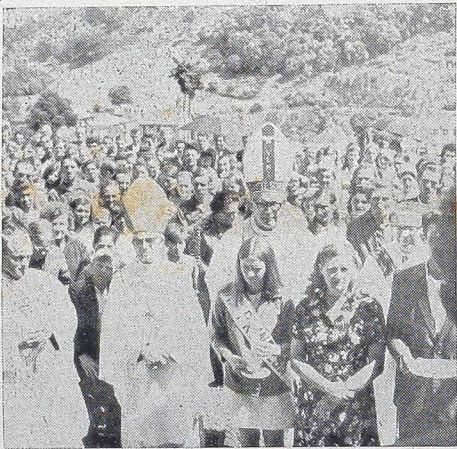
Padre José Wojda, querendo retribuir a generosidade dos seus paroquianos convidando-os à construção de comunidades vivas destinou o tempo do advento às Missões, com início no dia subsequente à inauguração do Templo.

Aspecto da consagração do Altar-Mór da Igreja Matriz de Carlos Gomes.

Padre José Wojda diante da fachada parcial da sua Igreja.

Procissão que precedeu à inauguração da Matriz, vindo-se, à esquerda, o Padre José Wojda, D. Inácio Krause, D. Cláudio Colling e o Cônego Estanislau Olejnik.

PAULO VI faz apêlo aos terroristas

MADRI — O Papa Paulo VI apêlo aos sequestradores do cônsul alemão ocidental em San Sebastian, Eugen Beihl, para que o libertem, permitindo seu "rápido retorno ao seio da família".

O apêlo do Papa foi divulgado pela Nunciatura Apostólica em Madri, segundo a qual Paulo VI, "que já interveio tantas vezes em defesa dos direitos humanos, não pode permanecer indiferente a tal súplica". A súplica da mulher e da filha de Beihl.

O comunicado papal surgiu quando alguns jornais de Madri já tinham informado que a Sra. Beihl estava perplexa diante da ausência de reação do Vaticano ao seu pedido, divulgado há vários dias de intervenção junto aos sequestradores.

O último apêlo feito pela Sra. Beihl, há dias, foi dirigido aos próprios sequestradores, a quem ela pediu que "revelam o preço desejado por sua liberdade".

VIDA EM PERIGO

Os sequestradores, porém, continuam em silêncio, como desde a noite de 1.º de dezembro, quando capturaram Beihl, de 59 anos, na garagem de sua casa em San Sebastian. Os observadores acreditam que eles só se manifestarão depois de anun-

ciado o veredito do tribunal militar que julga os 16 separatistas bascos.

O padre Larbazal, secretário-geral da Anai Artea — grupo de auxílio aos exilados bascos — afirmou que sua organização, contrária à violência, não tem qualquer relação direta com os sequestradores do cônsul Eugen Beihl.

Na opinião do padre, "se algum dos acusados de Burgos for condenado à morte, a vida de Beihl estará em perigo, mas se não forem proferidas sentenças de morte, ou se forem mas não se cumprirem, então deverão ser anunciadas as condições para a libertação de Beihl".

Os meios políticos espanhóis acham que, mesmo se os acusados de Burgos se salvarem da pena de morte, os sequestradores manterão Beihl em seu poder a fim de negociar sua liberdade em troca da alguns ou todos os 16 separatistas.

Por sua vez, a Embaixada da Alemanha Ocidental em Madri, negou o recebimento de qualquer comunicado dos sequestradores. As únicas notícias chegadas de Beihl, até agora, foram os cartões enviados ao cônsul-geral alemão em Bilbao e as cartas à sua mulher e ao Embaixador alemão em Madri, todos com data de 4 de dezembro.

NATAL

Irrompe uma estrela fulgurante. Viola as trevas da noite e anuncia um fato, a Boa Nova, o ponto central da História!

No princípio era o Verbo, e o Verbo era Deus. Todas as coisas foram feitas por Ele. Nêle estava a vida e a vida era luz dos homens. E a luz veio a este mundo e se fez Homem. (Jo 1).

Nas encostas de uma vila — a Cidade de Belém. Uma gruta; uma mangedoura e dentro dela o Menino-Deus! Nasceu de uma mulher — a Virgem Maria. Tornou-se filho da sua criatura.

Pobre, apesar de ser o Rei dos reis. Pequeno, ainda que Todo-Poderoso. Criou-nos semelhantes a si, para se fazer igual a nós. Para nos preparar uma eterna mansão, veio habitar entre nós.

Se fez pequeno para que nos, tivéssemos a possibilidade de crescer junto com Ele.

Desceu, para que nós subíssemos. Profetas e reis o anunciaram. Milhões de homens, por milhares de anos o esperaram. E Ele veio, na plenitude dos tempos, há 1969 anos, aos 25 de dezembro!

Palavra de Deus feita carne. Deus feito Homem. Sem mãe no céu; sem pai na terra. Eterno e recém-nascido. Nosso Criador, Irmão, Amigo, Mestre, Vitima e Salvador! Mensageiro da paz e do amor puro. Símbolo e realidade. Luz do mundo. Pão da vida. Fonte universal de todo Bem. Nossa única e eterna Esperança.

Ele é o Emanuel — o Deus — conosco. Passaram-se 1969 anos; Passar-se-ão milhares, Ele, porém, permanecerá presente para sempre.

Sua presença se reflete tanto numa gota de orvalho, como no amor imenso.

Ele nos fala através da mais potente voz, como através do silêncio.

Ouvimo-lo no embalo de uma sinfonia, no sorriso dos pequeninos, na fúria das tempestades, no gorjeio dos pássaros.

Sentimo-lo na alegria e na tristeza. Presentiamo-lo na criança, no jovem, no adulto e no ancião.

Contemplamo-lo na união dos irmãos. Ele vibra e geme conosco. Ele é um de nós!

Ele dividiu o mundo e os homens. Declarou guerra ao mal e aos maus. Venceu-os pelo bem. E agora convida a tudo e a todos para a unidade.

Assumiu e lidera todo o bem que está sendo feito. Deu-nos o exemplo. Desbravou o caminho. Tornou-se Homem perfeito e nosso modelo.

E nós nos tornamos homens na medida em que Dêle nos aproximamos. Crescemos e nos realizamos na medida em que seguimos o seu exemplo. Nos amesquinhamos na medida em que Dêle nos afastamos e nos destruimos quando contra Ele queremos crescer.

Ele nos redime: da fome (Mt 14,18ss); da lepra (Lc 17, 11-14); da paralisia (Mt 9, 6); da tempestade (Mt 8,26); da ignorância (Jo 7,15ss); da cegueira (Lc 18, 41-43); da morte (Jo 8, 3-11); da perseguição e opressão (Mt 5, 10s; Lc 6, 22s); do pecado que é a fonte de todo o mal (Mc 2,5).

E nós seremos seus discípulos na medida em que seguirmos o seu exemplo e continuarmos a sua obra redentora.

Pe. Alexandre T.

Deputados do Paraná

O Paraná, com uma das maiores representações, pois terá vinte e três deputados, constituir-se-á na quarta bancada, superado, apenas por São Paulo, com 43 deputados. Minas Gerais, com 35 e Rio Grande do Sul com 26 parlamentares.

A representação paranaense deverá estar formada por dezesseis deputados arenistas e quatro do MDB.

REPRESENTANTES

Segundo os mais recentes resultados eleitorais, computados oficialmente pelo TRE, os vinte e três deputados federais são os seguintes:

MDB — 4 DEPUTADOS		Votos
1	João Olivir Gabardo	56.967
2	José Alencar Furtado	41.392
3	Fernando Gama	36.451
4	Silvio Barros	29.616

SUPLENTE		Votos
1	Antônio Annibelli	27.653
2	Eurico Rosas	23.722

ARENA — 19 DEPUTADOS		Votos
1	Arnaldo Busato	91.596
2	Alípio A. Carvalho	40.866
3	Italo Conti	40.065
4	Arinal Ribas	39.985
5	Zacarias Seleme	39.688
6	Odilon T. Vargas	33.221
7	Iosio A. Ueno	33.067
8	Artur Santos	31.972
9	Kaíl Maia Neto	30.864
10	Hermes Macedo	28.046
11	Mário C. Stamm	27.497
12	Alberto Costa	27.304
13	Agostinho Rodrigues	26.610
14	Emílio Gomes	26.521
15	J. Carlos Leprevost	22.974
16	Flávio Giovine	21.779
17	Ivan Amaral Filho	21.646
18	João Vargas de Oliveira	21.570
19	Ari de Lima	21.375

SUPLENTE		Votos
1	Roberto Galvani	20.535
2	Otávio Pereira	20.201
3	Mário Braga Ramos	19.892
4	Luis Losso	19.573

LUD

PÁGINA 8 — 16 DE DEZEMBRO DE 1970

GOMIDE poderá ser libertado

MONTEVIDEU — Aumentou sensivelmente a possibilidade de que os dois funcionários estrangeiros sequestrados pelos extremistas tupamaros possam ser libertados antes do Natal, segundo as informações publicadas pelos jornais, sem confirmação oficial. A declaração formulada no Rio de Janeiro pela esposa do cônsul do Brasil Aloysio Gomide — cativo dos terroristas há mais de 4 meses — segundo a qual os sequestradores lhe haviam solicitado um resgate de um milhão de dólares (Cr\$ 4.860,00) para libertar o diplomata renovou o otimismo de que se poderia chegar a um acordo.

Paralelamente as declarações de Maria Aparecida, uma declaração procedente de Brasília dizia que o presidente da Comissão de Relações Exteriores da Câmara Federal, Flávio Marilho, prometeu ajudar a reunir essa soma caso se comprovasse a autenticidade da nota dos tupamaros. Relativamente ao sequestro do agrônomo norte-americano Claude Fly, o matutino El País, citando "círculos autorizados" observou que se considerava sumamente provável que sua mulher, Miriam, que regressou aos Estados Unidos, houvesse recebido uma oferta similar a de Maria Aparecida Gomide. Esta informação não pôde ser confirmada em fontes oficiais.

Ao retirar-se do Aeroporto de Carrasco, depois de despedir-se da senhora Fly, o embaixador norte-americano Charles Adair disse abrigar a esperança de que o seu compatriota agrônomo seja libertado".

"Não tem nenhum sentido o sequestro de um cientista como Fly" observou. A posição uruguaia em relação a esses problemas não variou, de acordo com o que declarou o diretor de política exterior da Chancelaria, Joaquim Constantino.

"A premissa do governo — disse — de não tratar com os sequestradores, permanece, inalterada, e, desde logo, isso não quer dizer que os Ministérios das Relações Exteriores e do Interior não farão esforços para poder libertá-los". Os guerrilheiros urbanos, que ultimamente mostraram-se muito atilados, atentaram contra um cabaré denominado "Parador del Cerro", situado perto da Fortaleza do mesmo nome, 10 quilômetros a Noroeste do Centro de Montevideú.

Os terroristas, quatro homens e uma mulher, que chegaram ao clube fazendo-se passar por inspetores de polícia, dominaram o vigia, que estava em companhia de sua mãe. Imediatamente passaram a destruir tudo o que puderam, no mesmo tempo em que pintavam as paredes com dizeres alusivos à Organização clandestina. Não se registraram vítimas e os danos sofridos pelo cabaré foram vultuosos.